

02 Ekim 2017

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610-**26344**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-8534)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 31.10.2016 tarihli ve 43452547-120.07-63903 sayılı yazısı.

Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet AKIN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/8534 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-8534 Esas Numaralı Önerge Cevabı (4 sayfa)

Sorular 1, 2, 3:

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) üçer aylık dönemler için Türkiye Elektrik Ticaret A.Ş. (TETAŞ)'ın Bölgesel Elektrik Dağıtım şirketleri ile Elektrik Perakende Satış Şirketlerine verdiği elektriğin toptan satış tarifelerini belirlemektedir. EPDK, 1 Ocak 2016 tarihinden geçerli olmak üzere açıkladığı tarife göre TETAŞ'ın toptan elektrik satış tarifi 17,75 krş/kwh olarak belirlenmişti. EPDK 1 Nisan 2016 tarihinden itibaren geçerli olan tarife ise indirim yapmış ve elektrik toptan satış fiyatını 16,35 krş/kwh'e düşürmüştür. Yine 1 Temmuz 2016'da itibaren uygulanacak toptan satış tarifesinde yeni bir indirim yapılarak elektrik fiyatı 14,80 krş/kwh olarak belirlenmiştir. Yapılan bu indirimlerden dağıtım firmaları yararlanırken perakende satış fiyatlarında bir indirime gidilmediği için tüketicilerimiz yararlanamamıştır.

Ülkemizde tüketilen elektriğin Bakanlığınız istatistiklerinde yer alan bilgilere göre 2014 yılında %48'i; 2015 yılında ise %38'i doğal gazdan üretilmiştir. 1 Ekim 2016 tarihinden geçerli olmak üzere doğal gaz fiyatlarında %10 indirim yapılmıştır.

Yine 9-13 Ekim 2016 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen 23. Dünya Enerji Kongresine katılan Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin yaptığı açıklamada Türkiye sattıkları doğal gazda indirim yapılacağını belirtti.

Elektriğimizin çok önemli bir miktarı doğal gazdan üretildiğine göre yapılan bu indirim ile yapılması planlanan diğer indirimlerin elektrik fiyatlarına da yansıtılması beklenmektedir. Bu konuyla ilgili olarak;

- TETAŞ'ın dağıtım şirketlerine satışını yaptığı elektriğin toptan fiyatında 2016 yılı içerisinde yapılan indirimlerin tüketici fiyatına yansıtılmayışın nedeni nedir?
- 2016 yılı yılbaşı tarifesine göre TETAŞ'ın dağıtım şirketlerine sattığı elektrikte toplamda yapılan %17 indirimin tüketici fiyatlarına da yansıtılması için bir çalışma yapılmakta mıdır?
- 1 Ekim 2016 tarihi itibarıyla doğal gaz fiyatlarında yapılan %10 indirim elektrik fiyatlarına da yansıtılacak mıdır?

Cevaplar 1, 2, 3:

6446 sayılı Kanunun 17 ve 27 nci maddelerinde Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi'nin (TETAŞ) faaliyet alanı, tarifelerinin belirlenme usulü, hak ve yükümlülükleri tanımlanmış olup Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) söz konusu Kanun ve ikincil mevzuat hükümlerine uygun şekilde TETAŞ tarifelerini belirlemektedir. Tüm dağıtım şirketleri, söz konusu mevzuat kapsamında teknik-teknik olmayan kayıp maliyetlerini ve genel aydınlatma kapsamındaki enerji alımlarını, görevli tedarik şirketleri ise son kaynak tedariki kapsamında yaptıkları enerji alımlarını TETAŞ aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Fakat TETAŞ tarifeleri enerji alımları üzerinde bir maliyet oluşturmakla birlikte nihai elektrik faturasına etki eden birden çok etmen bulunmaktadır.

Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin "Perakende satış fiyatının hesaplanması" başlıklı 6 ncı maddesinde :

"(1) Görevli tedarik şirketlerinin d perakende satış tarife dönemi için perakende satış fiyatı (PSF_d) aşağıdaki eşitlik (1)'e göre hesaplanır:

$$PSF_d = \frac{ETM_d}{ÖSM_d} \quad (1)$$

ETM_d : d perakende satış tarife dönemi için hesaplanan enerji tedarik maliyetini,
ÖSM_d : d perakende satış tarife dönemi için öngörülen satış miktarını gösterir.

(2) Birinci fıkrada yer alan $\ddot{O}SM_d$ aşağıdaki eşitlik (2) 'ye göre hesaplanır:

$$\ddot{O}SM_d = \sum_{u=1}^n TM_{d,u} + \sum_{u=1}^n (G\ddot{O}P_{d,u} + GIP_{d,u} + DGP_{d,u}) + \sum_{z=1}^y \sum_{u=1}^n (MK_{d,u,z}) + \sum_{r=1}^s \sum_{u=1}^n (\dot{I}A_{d,u,r}) \quad (2)$$

- u : DUY uyarınca belirlenen her bir uzlaştırma dönemini,
 n : d perakende satış tarife dönemindeki uzlaştırma dönemi sayısını,
 z : LÜY uyarınca enerji alımı yapılan her bir mikro kojenerasyon tesisini,
 y : LÜY uyarınca enerji alımı yapılan mikro kojenerasyon tesisi sayısını,
 r : İkili anlaşma yoluyla enerji alımı yapılan her bir şirketi,
 s : İkili anlaşma yoluyla enerji alınan şirket sayısını,
 $TM_{d,u}$: d perakende satış tarife döneminin u uzlaştırma dönemi için TETAŞ ile yapılan elektrik enerjisi satış anlaşması uyarınca yapılmış uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimi miktarını (kWh),
 $G\ddot{O}P_{d,u}$: d perakende satış tarife döneminin u uzlaştırma dönemi için gün öncesi piyasasında alınması/satılması öngörülen net enerji miktarını (kWh),
 $GIP_{d,u}$: t perakende satış tarife döneminin u uzlaştırma dönemi için gün içi piyasasında alınması/satılması öngörülen net enerji miktarını (kWh),
 $DGP_{d,u}$: d perakende satış tarife döneminin u uzlaştırma dönemi için enerji dengesizlik miktarı öngörüsünü (kWh),
 $MK_{d,u,z}$: d perakende satış tarife döneminin u uzlaştırma dönemine ait LÜY uyarınca enerji alımı yapılan tüzel kişilerce kurulan z numaralı mikro kojenerasyon tesisinden satın alınması öngörülen enerji miktarını (kWh),
 $\dot{I}A_{d,u,r}$: d perakende satış tarife döneminin u uzlaştırma dönemine ait r numaralı şirkete yapılan elektrik enerjisi satış anlaşması uyarınca yapılmış uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimi miktarını (kWh),
gösterir." hükmü;

Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin "Sistem işletim gelir tavanının (SGT_t) hesaplanması" başlıklı 19 uncu maddesinde:

"(1) Dağıtım lisansı sahibi bir tüzel kişinin t tarife yılı için sistem işletim gelir tavanı (SGT_t) aşağıdaki eşitlik (11) 'e göre hesaplanır:

$$SGT_t = \left[(SMBI_t + DMB_t) \times \prod_{i=ud,1}^{ud,t} (1 - X_i) + KMB_t + ARGE_t + YB_t + VF_t \right] \times \left(\frac{TÜFE_{t-1}}{TÜFE_b} \right) \times (1 + KF_t) \times (1 + GKI_t) + GFDB_t + YFDB_{ud,t} - ARGEDB_{ud} \times (1 + FO_{t-1})^{\left(\frac{l}{2}+1\right)} \quad (11)$$

- l : Önceki uygulama dönemindeki ($ud-1$) tarife yılı sayısını,
 ud : Uygulama dönemini,
 SGT_t : Dağıtım şirketinin t tarife yılında elde edebileceği sistem işletim gelir tavanını,
 $SMBI_t$: t tarife yılı sistem işletim gelir tavanının sektörel ya da dağıtım şirketine özel ortalamalarla hesaplanan sabit maliyet bileşeninin işletme giderlerine karşılık gelen kısmını,
 DMB_t : t tarife yılı sistem işletim gelir tavanının değişken maliyet bileşenini,
 KMB_t : t tarife yılı sistem işletim gelir tavanı için öngörülen kontrol edilemeyen maliyet bileşenini,

- $ARGE_t$: t tarife yılı için belirlenen araştırma ve geliştirme bütçesini,
- YB_t : t tarife yılı sistem işletim gelir tavanının yatırım harcamalarına karşılık gelen kısmını (itfa ve makul getiri tutarı toplamı),
- VF_t : t tarife yılı için yapılması öngörülen yatırım nedeniyle oluşan itfa tutarı ile yasal amortisman tutarı arasındaki farktan kaynaklanan vergi farkı tutarlarının bugünkü değerini,
- KF_t : Eşitlik (13) 'e göre hesaplanan, t tarife yılı kalite faktörünü,
- $GKİ_t$: t tarife yılı genel kalite indikatörünü,
- $GFDB_t$: Eşitlik (15) 'e göre hesaplanan sistem işletim gelir farkı düzeltme bileşenini,
- $YFDB_{ud,t}$: Eşitlik (20) 'ye göre hesaplanan ve (ud) uygulama döneminin gelir tavanı hesaplamalarında dikkate alınan yatırım farkı düzeltme bileşenini,
- $ARGEDB_{ud}$: Bir önceki uygulama dönemi (ud-1) için Ar-Ge bütçesi harcama gerçekleşmesinin öngörülen tutardan düşük kalması durumunda, bu farkın faiz oranı ile güncellenmesi yoluyla hesaplanan değerini,
- $TÜFE_{t-1}$: $t-1$ tarife yılının onuncu ayı için açıklanan TÜFE değerini,
- $TÜFE_b$: Baz TÜFE değerini,
- X_i : Dağıtım şirketinin uygulama döneminin ilk yılından t tarife yılına kadar olan verimlilik parametrelerini,
- FO_{t-1} : Cari uygulama döneminin $t-1$ tarife yılı için belirlenen ve yüzde olarak ifade edilen güncel faiz oranını,
gösterir." hükmü;

İletim Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin "Gelir gereksinimi hesaplamaları" başlıklı 6 ncı maddesinde:

"(1) Gelir gereksinimi, uygulama dönemi öncesinde her tarife yılı için aşağıdaki eşitlik (1) 'e göre hesaplanır:

$$GG_t = İG_t * \prod_{ud,1}^{ud,t} (1 - X_i) + [(ODVT_t) * RMGO_d] + İ_t \quad (1)$$

t : Uygulama dönemindeki her bir tarife yılını,

ud : Uygulama dönemini,

GG_t : t tarife yılına ilişkin gelir gereksinimini,

$ODVT_t$: tarife yılı yılbaşı ve yıl sonu düzenlenmiş varlık tabanı değerlerinden hareketle hesaplanan tarife esas ortalama düzenlenmiş varlık tabanını,

$RMGO_d$: Uygulama dönemi boyunca geçerli olmak üzere belirlenen düzeltilmiş reel makul getiri oranını (%),

$İ_t$: t tarife yılında yatırımların itfası için ayrılan tutarı,

$İG_t$: t tarife yılı için belirlenen işletme giderini,

X_i : Uygulama döneminin ilk yılından t tarife yılına kadar olan verimlilik parametrelerini,
gösterir"

hükümleri bulunmaktadır.

Görüldüğü üzere elektrik faturasındaki tek maliyet kalemi TETAŞ fiyatları olmamakta; iletim

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET AKIN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8534)**

sistemi, dağıtım sistemi, perakende satış faaliyetlerinden kaynaklı maliyetler de elektrik faturalarına etki etmekte olup söz konusu sisteme etki eden maliyetler zamana göre değişkenlik arz etmektedir.

Bununla birlikte doğalgaz ile ilgili olarak, üretim şirketleri EPIAŞ bünyesindeki Piyasa Yönetim Sistemine serbest piyasa ve rekabet kuralları çerçevesinde enerji satım talepleri girerek anlaşılmaya vardıkları fiyattan enerji satışlarını yapmaktadır. Bu kapsamda yukarıda da bahsedildiği üzere doğalgazın maliyetinin düşmesi elektrik fiyatlarını doğrudan etkilememekte olup elektrik fiyatları birden çok parametreden etkilenmektedir.